

EL LLENGUATGE

Això rai!

2/VIII/1927

El mot rai —no el dels ralers sinó el de l'expressió Això rai!— és de difícil classificació. Si tant ens calia posar-li l'etiqueta d'una de les parts de l'oració diríem que és una interjecció, ja que les oracions que permet s'inclouen dins el grup de les anomenades oracions interjeccionals. Observem, però, que Fabra —de qui més d'un cop s'ha posat en relleu la cautela— s'absté d'incloure'l dins de cap de les categories gramaticals, cosa que no el priva, és clar, d'exposar-ne les funcions amb tota exactitud i precisió, que és el que ens importa. Això obtindria, sens dubte, l'aprovació dels gramàtics estructuralistes, que han dinamitat la vella classificació dels mots en categories gramaticals, com a cosa anacrònica i allunyada de la realitat de la llengua. Que aquesta classificació obliga, en molts casos, a solucions arbitràries és innegable. Però això no canvia la natura del llenguatge. Poder determinar amb seguretat, com a objectiu final, la categoria gramatical d'un mot segons la nomenclatura tradicional, té poc interès. Però segurament la noció generalment coneguda d'aquestes categories gramaticals ens pot ésser encara útil per a comprendre millor els mecanismes de la llengua i el seu funcionament.

Rai, doncs, segons Fabra, és un «mot que, unit a un membre de proposició (nom, pronom, infinitiu, oració subordinada, etc) forma, sense l'ajut de cap verb, una proposició completa en què s'expressa que allò que hom tem, plany, que sap greu, que ens reca, etc, no és gens o tant, de temer, de plànyer, etc, i, si s'adjunta a un adverbí (o frase adverbial), no ho és almenys en la circumstància expressada per aquest adverbí». Ex: S'ha apujat el cafè. Tu rai, que no en beus. Ara plou. La pluja rai, la calor, em molesta.

S'ha dit que el mot rai representa una posició d'avantatge de la sintaxi catalana, intraduble a altres llengües si no es recorre a una llarga perifrasa. (En una ocasió, B. Porcel, optà, desimboltament, per fer-lo servir en castellà.) També s'ha dit que és de doldre que un mot tan viu i tan eficaç sigui sovint oblidat per alguns escriptors... I és que se n'hauria de parlar molt, d'aquests llengua viva que tanta invoquen com a bandera.

ALBERT JANE